

Một nhà khoa học thành danh M với nhiều công trình nghiên cứu và hàng trăm bài viết được đăng trên các tạp chí khoa học quốc tế xuất thân từ một cô bé bán thuốc lá dạo ở Gò Vấp, Sài Gòn.

Giáo sư Trần ng Nguyễn n Thành chấp t i Vi n Khoa H c-Công Nghệ -Thông Tin ở Sài Gòn

Câu chuyện của Ti n sĩ Hóa học Trần ng Nguyễn n Thành hiện đang giảng dạy tại trường đại học Utah, Hoa Kỳ, là niềm hãnh diện của người Vi t trên trường quốc tế và là tấm gương đáng khâm phục để giới trẻ Vi t Nam noi theo.

Năm 11 tuổi, cô bé Thành đã bắt đầu buôn bán nhỏ, dạo d u m a n ng đ k m t i n ph m n uôi 9 anh chị em sau khi cha mình bị liệt bán thân. Ngày ngày, sau giờ tan trường thì giờ đi bán dạo trên vai đi bán dạo quanh bên xe lam ở Gò Vấp. Năm 1976, khi Vi t Nam mới chia ra các vùng kinh tế mới xa xôi, heo lánh, gia đình Thành chuyển xuống Lái Thiêu xoay sở tìm được một miếng ruộng nhỏ và một cặp trâu. Ở tuổi 15, Thành bắt đầu bán thuốc lá dạo để chuyển sang đi cày thuê cuốc mướn. Với học của cô bé bán cơm trưa và chi phí rất nhỏ để bắt đầu công cuộc mưu sinh vất vả hàng ngày, nhưng ý chí quyết tâm theo đuổi con đường học vấn để đi đến đã vun đúc trong lòng cô bé từ rất sớm.

Ti n sĩ Thành cho biết:

“Tôi rất thích học, nhưng lúc nhỏ thì tôi thích đọc sách. Chỉ có môn toán là tôi học được vì không đòi hỏi tập trung nhiều. Còn nhỏ là tôi nghe qua một cái rồi cái đó tôi làm được. Tôi được thầy dạy dỗ của ông nội và ba tôi. Họ thường khuyên rằng học vấn là con đường ngắn nhất để đạt được một điều gì đó không có gì là thành công.”

Từ năm học lớp 12, con đường học vấn của cô bé nghèo, lam lũ bắt đầu rõ ràng hơn, xuất

phát t m t đáp án dí d m c a Thành tr c câu h i c a th y đ các h c sinh gi i. Tr c s thông minh c a Thành, ng i th y đã so n đ a cho c u bé m t s sách đ tham kh o.

Giáo s Tr ng Nguy n Thành k i:

“Năm 1979, Vì t Nam n đ u tiên t ch c k thi toán toàn qu c. Th y tôi có đem m i m y cu n sách cho tôi m n, b o tôi đ c cho b i t r i t i d l p th y đ y cho các h c sinh gi i d thi toán. Tôi r t c m đ ng tr c nghĩa c này. M i t i sau gi làm ru ng, tôi đ t đèn đ u đ c sách t 9 gi t i 12 gi đêm. Th i đ m đó, Vì t Nam, h nh k m là v n đ khá quan tr ng. H nh k m tôi t ng đ i x u nên cô h u tr ng không cho tôi đi thi h c sinh gi i toán. Ông th y lén đ a tôi đi theo đ i tuy n, may quá tôi thi đ u. T nh Bình D ng lúc đó ch n kho ng 30-40 em h c sinh gi i toán lên trên t nh h c chuyên toán trong 3 tháng. Sau 3 tháng, h tuy n l i l y 5 em. Tôi cũng may m n l t vào trong 5 em đó. Cũng vì th , ba tôi nh n ra r ng tôi có t m năng. T lúc đó, ông khuyên tôi nên ngh đ ng đi cày thêm mà t p trung h c. Và t đó, ông tìm cách cho tôi ra n c ngoài.”

19 tu i, sau khi thi đ u vào đ i h c Bách Khoa, chàng thanh niên Tr ng Nguy n Thành v t biên sang M . Sau 1 năm t trung h c v i nh ng khó khăn b c đ u v ngôn ng , anh t giã gia đình b o tr ng i M đ b t đ u cu c s ng t l p ngay t năm th nh t đ i h c. Đ trang tr i chi phí trong th i đèn sách, ph n đông các b n tr t đây th ng ph vi c nhà hàng, ti m gi t i, hay đi giao báo. Riêng tr ng h p c a Thành, anh tìm đ n m t ng i th y và xin đ c theo chân làm vi c trong phòng thí nghi m đ b t đ u công vi c nghi n c u ngay t năm đ u đ i h c, m t công vi c th ng b t đ u t b c cao h c. S ti n ki m đ c đ trang tr i các kho n chi phí h t s c ti t ki m h ng ngày. Còn h c phí c a anh ch y u nh các kho n vay t qu dành cho sinh viên và các h c b ng c a chính ph . Sau 4 năm đ i h c, anh ra tr ng v i b ng c nhân hóa h c cùng v i 4 văn b ng ph lý, toán, công ngh thông tin, và th ng kê.

T t nghi p đ i h c, anh đi th ng vào ch ng trình ti n sĩ. Trong th i gian nghi n c u h u ti n sĩ, anh dành đ c h c b ng c a Qũy Khoa h c Qu c gia dành cho các ti n sĩ tr có t m năng vì lúc t t nghi p ti n sĩ, anh đã có 16 bài nghi n c u trong khi trung bình m t ti n sĩ khi ra tr ng xu t b n ch ng 4-5 bài nghi n c u. Năm 1992, anh v làm Giáo s hóa cho tr ng đ i h c Utah. M t năm sau, anh đ c ch n là 1 trong nh ng nhà khoa h c tr nhi u tri n v ng c a Hoa K , v i gi i th ng 500 ngàn đô la cho công tác nghi n c u. Năm 2002, anh đ c c p b ng Giáo s Cao c p, t c b c cao nh t trong 3 c p Giáo s c a M .

Nh ng y u t nào giúp m t c u bé lam lũ, nghèo khó t ng bán thu c lá d o, cày thuê cu c

m n x h i Vi t Nam l t xác, đ i đ i thành m t nhà khoa h c danh ti ng t i M ?
Ti n sĩ Tr ng Nguy n Thành cho bi t:

“Ng i đó có t m năng tr i phú. Th hai, có môi tr ng giúp h phát tr n. Th ba, ng i đó có nh n th c đ c r ng mình có c h i đó hay không.

T m năng ch là kh năng, mu n đ t đ c thành công đòi h i ph i có môi tr ng đ phát tr n. Môi tr ng không cho phép ng i đó phát tr n, thì cũng không làm đ c. Đ n hình là ng i Vi t M hay n c ngoài thành công r t cao, th nh ng t i sao ngay t i Vi t Nam không có nh ng ngôi sao nh v y ?

Khi tôi b c chân vào trung h c M , có m t c u v t biên cũng gi ng tr ng h p nh tôi, đi m t mình, đ c m t gia đình M b o lãnh. C u ta cũng g n nhà tôi. Khi t i M , tôi và c u y có cùng m t c h i nh nhau. Tôi c g ng h n, tôi vào đ i h c. Còn c u ta làm v c cho m t hăng gà Tây, k m t n l n. M t năm sau, tôi v i làng thăm ba m nuôi và ghé thăm th ng b n. Công v c nó làm ch đ ng móc ru t gà Tây thôi, ch con gà ch y qua, đ a tay vào móc ru t gà ra. Nó khoe v i tôi nó có đ c ch c xe h i. Còn tôi lúc đó v n ch a có gì. Sau 4 năm đ i h c, tôi tr v , anh b n v n còn móc ru t gà Tây. Anh đã có đ c m t căn nhà, có TV n, dàn máy x n, xe h i sports. Còn tôi v n ch m t thùng sách quèn. Sau 5, 6 năm sau, tôi tr v , c u b n v n còn làm ch cũ nh ng cho bi t ph i đ i ngh vì đau nh c x ng kh p tay do làm v c phòng l nh. Lúc đó, tôi s p ra t n sĩ. Đó là cái đ u k n th 3 mà tôi mu n nói: ng i có t m năng, có môi tr ng, mà không nh n th c đ c c h i c a mình và quy t tâm đ t đ c c h i đó. Th t s , tôi không có xe h i, không có b n gái, không có tình phí, n i trú, ăn mì gói. Cho nên, chi phí tôi r t ít. Tôi làm v c trong phòng nghiên c u ch đ s ng. Tôi ra đ i h c trong túi ch có 200 đô la, n nhà n c kho ng 15 ngàn đô la (m i năm kho ng 3-4 ngàn t n h c phí c ng v i t n ph thêm đ s ng), cùng m t thùng sách và m t gi qu n áo cũ.”

Thành công x ng i, Giáo s Thành tr i Vi t Nam, giúp thành l p Vi n Khoa h c Công ngh Tính toán TP.Sàigòn b t đ u đi vào ho t đ ng t năm 2009. V a ti p t c gi ng d y t i tr ng đ i h c Utah M , v a giúp đ i u hành Vi n nghiên c u t i Vi t Nam, Vi n tr ng Tr ng Nguy n Thành nói v công v c c a mình:

“Đ i u kh n m t v n nghiên c u t xa r t khó. Cho nên, có m t v n tr ng t i Vi t Nam chuyên lo các v n đ h ng ngày nh làm v c v i chính ph , h p đ ng, hay m n ng i. Còn tôi ph trách ch n l c phát tr n v khoa h c, kêu g i nh ng ng i khác v giúp phát tr n.”

Ngoài ra, cá nhân ông còn nh n b o tr cho các sinh viên gi i t Vi t Nam sang M du h c b ng chính ngu n qu nghiên c u c a ông. Đích thân Giáo s Thành đ ng ra ph ng v n tuy n ch n ng i tài, và t năm 2001 t i nay, ông đã tài tr cho trên d i 20 sinh viên Vi t Nam sang M h c, nghiên c u. Trong s này có nhi u ng i đã tr v giúp ông phát tri n Vi n nghiên c u t i Vi t Nam.

Ti n sĩ Tr ng Nguy n Thành tâm s :

“Th i còn đi cày m n, i nguy n c a tôi là n u tôi thành công, tôi s đem c h i đó cho i nh ng ng i khác. Đó là tâm nguy n c a tôi lúc còn i Vi t Nam. Tôi th ng nói chuy n v i h c trò c a tôi khi h i i c m n tôi đã cho h c h i. Tôi b o h không c n c m n tôi. Đ u h có th tr n tôi là đem c h i đó cho m t vài ng i khác. Chính vì v y, m t s đ i c a tôi v i Vi t Nam, giúp tôi p Vi n. Tôi gieo nh ng h t g i ng và i đó s nh n thành nh ng h t g i ng khác. M t con én không làm nên n i mùa xuân. Tôi ch là ng i m đ ng. Nh ng ng i khác b c chân theo, làm cho con đ ng r ng ra, nh n thêm, đ đi h n.”

Giáo s Thành nói ai cũng m c thành công, nh ng ch có nh ng ng i ch u khó n l c m i t i đ c đích đ n:

“Tôi ch có m t i nh n nh v i các sinh viên i Vi t Nam r ng trên đ i cái gì cũng có giá ph i tr . N u mu n thành công, ph i ch p nh n tr cái giá đó. Thành công là m t con đ ng đi ch không ph i là m t đ i m đích. Tôi không nói tôi đã thành đ t đ i u gì, ch là m t con đ ng mà khi quay i tôi th y tôi đã đi đ c r t xa r i.”

Con đ ng thành công c a Ti n sĩ Tr ng Nguy n Thành tr i qua bao nhiêu năm gian nan, th thách. Câu bé b n cùng, lam lũ i Vi t Nam qua đ n M cũng đã n m tr i bao nhiêu nh ng thi u th n, khó nh c đ có đ c v trí nh ngày hôm nay. Đó là nh s quy t tâm v v t khó v n lên, s n sàng tr giá cho con đ ng đã ch n.